

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

HANDLÄGGNINGSSORDNING

2016-04-26 Dnr HS 2016/357

Hantering av ärenden som rör misstänkt vetenskaplig oredlighet

1 Bakgrund

I högskolelagens kapitel 1, 3 a § slås fast att vetenskapens trovärdighet och god forskningssed ska värnas i högskolornas verksamhet. Det innebär att högskolorna har ett ansvar att på olika sätt uppmärksamma brister. I högskoleförordningens kapitel 1, 16 § anges följande.

”En högskola som genom en anmälan eller på något annat sätt får kännedom om en misstanke om oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete vid högskolan ska utreda misstankarna.”

Detta innebär att högskolorna är skyldiga att utreda misstankarna. Paragrafen ger dock varken vägledning om hur utredningen ska gå till eller någon definition eller tolkning av vad uttrycket oredlighet i forskning står för. I denna handläggningsordning anges hur ärenden som rör misstänkt vetenskaplig oredlighet behandlas vid Högskolan i Skövde (Högskolan).

2 Rådet för forskningsetiska frågor

Vid Högskolan ansvarar Rådet för forskningsetiska frågor (rådet) för hantering av oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete. Rådet är ett högskoleövergripande och beredande organ åt rektor. Rådets sammansättning och uppdrag beskrivs närmare i *Uppdrag för Rådet för forskningsetiska frågor vid Högskolan i Skövde*.

Rådet ska vid anmälan eller misstanke om oredlighet i vetenskaplig verksamhet utreda misstankarna. Beslut i ärenden som rör misstanke om vetenskaplig oredlighet fattas av rektor.

3 Vetenskaplig oredlighet

Med vetenskaplig oredlighet menas i denna handläggningsordning att någon i sin vetenskapliga verksamhet medvetet gör avsteg från vetenskapliga krav eller medvetet bryter mot allmänt accepterade etiska normer. I vetenskaplig verksamhet inbegrips forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete vid Högskolan. Oredlighet kan exempelvis vara

- medveten fabrikation, förvanskning eller undertryckande av grundmaterial
- medveten framställning och presentation av falska resultat
- medveten presentation av annans resultat som sitt eget, oberättigat hävdande av författarskap samt plagiering
- medveten osaklig eller missvisande presentation av resultat samt undertryckande av forskningsresultat
- underlåtelse att följa bestämmelser eller vedertagna rekommendationer om inhämtande av tillstånd från berörda myndigheter (till exempel etikprövningsnämnd, djurförsöksetisk nämnd, isotopkommitté, Datainspektionen, Läkemedelsverket med flera)
- medvetet avsteg från god vetenskaplig sed.

I Högskolans dokument *Forskningsetik – en vägledning*¹ finns information om vad som karakteriserar god vetenskaplig praxis samt vad som utmärker avsteg från sådan praxis. Information finns även i på Vetenskapsrådets webbplats (www.vr.se). Där finns bland annat rapporten *God forskningssed* (Vetenskapsrådets rapportserie 1:2011) tillgänglig.

4 Handläggning

4.1 Initiering och anmälan

En anmälan om misstänkt vetenskaplig oredlighet ska skriftligen lämnas till Högskolans rektor. Rektor beslutar om anmälan ska överlämnas till rådet eller inte. Rektor kan även initiera ett ärende i rådet utan att en skriftlig anmälan har inkommit.

En anmälan avseende misstänkt vetenskaplig oredlighet bör innehålla:

- uppgift om vilken vetenskaplig verksamhet som anmäls
- vad den misstänkta oredligheten i verksamheten består av
- när den misstänkta oredligheten har skett
- uppgifter som stödjer att den misstänkta oredligheten har skett inom ramen för Högskolans verksamhet
- anmälarens namn och kontaktuppgifter.

¹ Vägledningen, som är under framtagande, kommer att finnas tillgänglig på Högskolans webbplats (www.his.se/styrdokument) samt på Medarbetarportalen.

4.2 Utredning

Rådet utreder ärenden om misstänkt vetenskaplig oredlighet endast på rektors uppdrag. Rådet ska behandla ärenden skyndsamt. Handläggningsstöd ges av rektors kansli.

Komplettering av anmälan

Om en anmälan är ofullständig ska rådet erbjuda anmälaren möjlighet att komplettera den inom en viss tid.

Återlämnande av ärende till rektor

Om rådet finner att ärendet avser omständigheter som ligger utanför dess uppdrag ska ärendet återlämnas till rektor.

Avvisning av ärende

Ett ärende kan avvisas om

- ärendet är så ofullständigt att det inte kan utredas,
- ärendet redan har utretts av rådet och inget väsentligt därefter har tillkommit eller
- om det framkommer andra skäl som gör att en utredning är uppenbart obehövlig.

Rektor beslutar om avvisning av ett ärende.

Möjlighet till yttrande

Den eller de personer som anmälts för misstänkt vetenskaplig oredlighet, ska alltid ges möjlighet att skriftligt yttra sig över anmälan. Även representant/-er för en anmäld verksamhet ska ges möjlighet att skriftligt yttra sig över anmälan. Vidare får rådet ge andra berörda tillfälle att framföra synpunkter, särskilt prefekt som har det övergripande ansvaret för den verksamhet som bedrivs inom institutionen.

Anlitande av sakkunniga och tillgång till juristkompetens

Rådet ska inhämta yttrande från en eller flera externa sakkunniga samt ha tillgång till juristkompetens. De sakkunniga utses av rådet. Om rådet finner det lämpligt får de sakkunniga och/eller jurist närvara och yttra sig vid rådets sammanträde. Sakkunniga och jurist får inte delta i rådets överläggning och beslut.

Rådets sammanträden

Om rådet anser det behövt, kan anmälaren och/eller representanter för den anmälda verksamheten kallas till sammanträdet. Även annan person som rådet bedömer bör närvara, till exempel prefekt, kan kallas.

Expertgruppen för oredlighet i forskning

Rådet ska alltid samråda med rektor vad gäller inhämtande av yttrande från expertgruppen för oredlighet i forskning hos Centrala etikprövningsnämnden. I enlighet med högskoleförordningens kapitel 1, 16 § får ett sådant yttrande hämtas in under pågående

utredning. Om den person som väckt frågan om misstanke om oredlighet, eller den person som misstanken riktas mot, begär det, ska ett sådant yttrande inhämtas, såvida inte rektor bedömer det som uppenbart obehövt.

Jäv

Den som är jävig får inte delta i utredningen av ett ärende. Vid utredningar ska alltid *Högskolans Riktlinjer om jäv* beaktas.

Kommunikation

Under ett ärendes gång kan frågor om ärendet uppkomma både internt inom Högskolan och externt. Dessa frågor ska i första hand hänvisas till rådets ordförande.

Regelverket för offentlighet och sekretess ska tillämpas. Detta innebär att de handlingar som inkommer till Högskolan är allmänna handlingar. Skriftligt material som upprättas inom Högskolan, till exempel nedteckningar av vad som framkommer vid hörande av olika personer, behandlas som arbetsmaterial under ärendets gång. När ärendet är avslutat blir även detta material allmänna handlingar. För att en allmän handling ska kunna sekretessbeläggas krävs uttryckligt lagstöd i offentlighets- och sekretesslagen.

4.3 Utlåtande och beslut

Rådets utredning av ett ärende ska utmynna i ett skriftligt motiverat utlåtande. Utlåtandet ska sammanfattas med en av nedanstående slutsatser:

- 1) Det finns inte anledning att anta att vetenskaplig oredlighet föreligger.
- 2) Det finns anledning att anta att vetenskaplig oredlighet föreligger.

Rådet överlämnar utlåtandet till rektor som beslutar om vidare åtgärder. Rektors beslut kan inte överklagas.

Om rektor beslutar att vetenskaplig oredlighet inte föreligger, avslutas ärendet med ett friande beslut. Av beslutet ska framgå vilka skäl som ligger till grund för beslutet.

Om rektor beslutar att vetenskaplig oredlighet föreligger, initierar rektor ett uppdrag som kan ge underlag för beslut om disciplinära åtgärder eller skiljande från anställning. Sådana beslut fattas av personalansvarsnämnden eller Statens ansvarsnämnd.

5 Ikraftträdande

Handlägningsordningen för hantering av ärenden som rör misstänkt vetenskaplig oredlighet träder ikraft 2016-04-26 och ersätter tidigare gällande handlägningsordning från 2011-11-15 (dnr HS 2011/521-65).